

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пост. шк. 504060,
143322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зл.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
750 зол.

Телеф. Редакції 219-41.
Друкарня: 227-28.

В СПРАВАХ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Смерть Венізелюса.

ПАРИЖ, 18. 3. ПАТ. Венізелюс помер сьогодні рано в год. 8.50.

Елентеріос Венізелюс уродився 23. серпня 1864. р. у Мурієс (на Креті); в Афинах покінчив правничі студії. В 1887. р. почав політичну кар'єру, беручи участь у сепаратистичному русі грецького населення Крети проти Туреччини; був учасником повстань 1897—98 р. В 1910 р. обирають його послом; після димісії Драгу-миса стає першим раз прем'єром і кермує Грецією в час балканської війни. Під час світової війни творить антигофільський уряд у Солуні та прогнане короля, що з огляду на своє походження піддавав німецьким впливам. На повстанні мирних конференцій виступає як представник Греції. В 1920 р. король Константинос вертається владу; Венізелюс виїждить до Франції, відвідав вертається 1923. року, щоб об-

няти провід Національного Зібрання й опісля сформував четвертий кабінет. П'ятий раз стає шефом уряду 1928 р. і заключає пакт приязни з Італією, а в 1930 р. — з Туреччиною. Цього року формує свій 7-ий кабінет, після двох років — 8-ий. У 1934 р. вертається на Крету, кидатися у вир активної опозиційної боротьби і саме перед роком обіймає провід повстанням на Креті та у Тракії; після невдачі утікає — його позаочно засуджують на смерть.

Двічі виїшов Венізелюс живий з атентатів: 1920. і 1933. р.; під час останнього ранили його в ногу.

Зв'язки Венізелюсові Греція сильно поширила свої кордони під час воєн балканських і світової, об'єднуючи майже всю етнографічну територію. Венізелюса зачислюють до найбільших сучасних державних мужів.

Німеччина прийняла запрошення до Женеви.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Як подає Німецьке Інформаційне Бюро, німецький міністер закорд. справ повідомив учора ген. секретаря Ліги Націй телеграфічно про те, що вислав амбасадора Рібентропа як відпоручника німецького уряду на льондонські наради. Завтра вранці буде він уже в Лондоні.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Постанову Німеччини вислати делегації до Лондону привітали з великим задоволенням всі англійська преса.

На початку вчорашнього придатного засідання Ради представник Брас заявив, що проєсв нім. амбасадора Геша, тимчасово, доки не приїде офіційна німецька делегація, взяти участь у-

нарадах, в ролі глядача. Брас заявив, що в тій справі Геш порозумівається з Берліном, щоб дістати згоду.

Розмова Геша з Берліном довго тривала і амбасадор учора не був прийнятий на нарадах. На засіданні промовляв турецький делегат Рушту Арас, Лівніов і делегат Чиле, Елвардос.

Турецький представник заявився за виключенням посередництва Ліги Націй.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Райтер подає з Берліна, що амб. Рібентроп є одним з членів нім. делегації виїде літаком сьогодні вночі і приїде в год. 17 в Англію.

Англія арбітром.

ФРАНЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД АНГЛІІ ГАРАНТІЇ.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. На вчорашньому передполудневому засіданні займалися представники льондонських держав справою збільшення англійських гарантій для Франції та Бельгії; для зрівноваження німецької окупації Надренії. Франція домагалася: 1) щоб німецькі війська на час переговорів відступили від кордону; не фотифікували здемілітаризованої смуги та не робили у ній маневрів; 2) щоб Англія збільшила гарантії безпеки, заключаючи з Францією та Бельгією пакт взаємної безпеки (подібного пакту не вдалося заключити 1919 р. між Францією, Англією та Америкою наслідком амін фронту цієї останньої, що не хотіла більше втручатися в європейські справи. Про становище Англії, яке Іден висував у окремої меморії, німці покинули близьких зісток. Опісля Іден відбув нараду з Фланденом, полудні відбулася тайна конференція Ради Ліги, а в год. 23. нарада льондонських держав.

НІМЕЧЧИНА ШУКАЄ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ПІДПЕРЖКИ АНГЛІІ.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Вчора передполуднем доручив міністер Нойрат амбасадорові Вел. Британії в Берліні ноту такого змісту: „Сподіємось, що британський уряд доложити усіх можливих зусиль, щоб у відповідний час довести до дискусії з зацікавленими державами в справі німецьких пропозицій“. Мін. Іден прийняв пошудливі амбасадора Німеччини Геша та доручив йому таку ноту:

„Британський уряд робить і робитиме далі все, що в його силі, щоб знайти способи для мирної полагоди теперішніх труднощів. Брит. уряд уважає, що і пропозиції канцлера Німеччини і всі інші пропозиції зацікавлених держав треба у відповідну пору передискувати. Німецький уряд повинен зрозуміти, що брит. урядові годі дати в теперішній стадії якінебудь вирізні вобов'язання“.

Засідання Ради Ліги Націй відбудеться сьогодні в год. 17. Голосування над французько-бельгійським внеском не відбудеться, доки не вислухають завіт німецького делегата.

Міжнародна поліція на франко-німецькому кордоні.

НІЧНІ НАРАДИ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Вчора ніч в год. 11. почалася нарада представників льондонських держав, що покінчилася ніч до 1. години. Мін. Іден заснував становище Англії у широкому меморії, де пропонує: 1) на 5 років створити зони західного кордону Німеччини нейтральної смуги, що обіймаєб повз широкий на яких 30 кілометрів на німецькій території і стільки само на французькій та бельгійській. Адміністрація мала нею — як колиш сарською областю — міжнародна поліція під контролею Ліги Націй; 2) спрямувати до гаського трибуналу запит, чи франко-сирський пакт колідує з льондонським; 3) на час переговорів утримати в силі

британські гарантії для Франції та Бельгії, передбачені у Льондоні. Про частинне відкликання нім. військ з Надренії брит. меморія не згадує, тому не дуже дратує французів, які не хотять починати переговори з Німеччиною, доки Рада Ліги не осудить за зломання договору. Англійська сторона не уважає своїх пропозицій дефінітивними; вже під час нічного засідання піддали вони досить великим змінам. Бельгійському прем'єрові Ван Зеландові поручили опритувати компроміс між французькими та англійськими становищем. Здається, Ван Зеланд відкине ідею нейтральної смуги по обох сторонах кордону.

Рахуй гроші з тиха — не зазнаєш лиха!

всичка стара українська приповідка, тому складайте свої ошатності в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

що зберігає вкладки у строгій тайні.

За скасування лемківської адміністрації.

Львів, 18. березня 1936.

Зі смертю апостольського адміністратора Лемківщини о. д-ра В. Маспроха стала «фактальною» справа дальшого існування окремої адміністрації «церковної» округи на Лемківщині. Для правильного вирішення цього питання слід прийняти під уряду дотеперішній досвід у цій справі.

Отже треба тут з усією рішучістю ствердити, що за час виділення Лемківщини в окрему церковно-адміністративну округу знову сильно зросло тим психологічні настрої в користь православ'я. Якщо ці настрої і не приймають конкретних форм, то хоча б цього треба шукати передовсім у недостатку матеріальних засобів: землі, будів. а варшавська єпархія так само не має грошей. Тому з чисто церковного погляду створення окремої адміністрації церковної округи з 9-ти деканатів на Лемківщині «не дає сподіваних наслідків. Зрештою інакше й бути не могло, бо чей же лемківська церковно-адміністративна одиниця повстала далеко не з чисто церковних мотивів. Адже у церковній організації, що її основою є власне консервативний дух та подвійність — не можна вказувати нормально річчю того роду поділу однієї історичної церковної спільноти! Так саме штучний розрив з «національною» спільнотою ніколи не може бути причиною церковної користі.

Зазначимо відомо, що в цій справі не виступав, як єдино активна сторона, Апостольський Столиця. У дійсності ще й інші чинники рипали про створення окремої церковно-адміністративної округи на Лемківщині. Тут виступали як союзники москвофіли й деякі польські круги.

Москвофіли, хоч самі нічого не рипали, психологічно були дуже активним чинником. Вони просто ратували себе від загинів, бо цей несприятливий рух все більше трігав між народом грунт під ногами. Коли ще кілька літ тому „русинів“ і „русинів“ вихажували на Лемківщині приблизно 30 відсотків на 70 відсотків більше чи менше свідомих українців, то тепер це більше зросло українська сила, бо час працює безперечно для українців. І спасаються від загибелі, москвофіли хотіли використати для себе ті настрої, що їх може зроджувати сама геополітична ситуація Лемківщини. Для лемків, що вувалим єдиним врізались у польське море, однією надією на самозбереження могла видатися надія на могутнього „білого царя“. Москвофільські симпатії створі у лемків. А тим симпатіями можна поєднати і симпатії до православ'я, бо часто в очах лемків тільки православ'я є, мовляв, „правдою руська віра“. Інстинктивно відчувують лемки, що їм усе більша прирва між православною церквою і римським костолом, ніж між греко-католицьким і римо-католицьким обрядом. І тому не є це ніяким принадеж, що москвофіли «гітують за православ'ям. Москвофільські «гітатори на свої москвофільські свита все просять православна духовенство, а в чинних Казанського на Лемківщині поруч москвофільської преси все стріпете „Воскресное Чтеніє“ та „Слово“, що їх видає варшавська православна митрополія. Талергофські свята «тали» вже начеб сучасно православними святами, а мученики Талергофу, хоч серед них було багато українців, — а навіть всі вони були греко-католиками! — православні москвофільські круги хочуть представити як мучеників що агітували за

православну віру з віри українців. Сам акт церковного відділення Лемківщини від Перемишльської єпархії використовується православні як доказ, що Апостольська Столиця не волила протиставити акції та волі уряду. У цей спосіб салютують вони зменшити ту устрому перешкоди над православним греко-католицької церкви, що й дав опору в Римі. Отже одважкою москвофілі, як і православні були зацікавлені в тому, щоб зацікавити церковне відділення Лемківщини від материнського церковно-національного пня. Очевидно, що й нині москвофілі будуть обійнятися за дальшим удержанням лемківської церковно-адміністративної округи. Знову підуть всілякі підступи з їх сторони...

Колись ці підступи й намови зробили своє в процесі створення лемківської адміністративної церковної округи. Відіграло тут свою роль і те, що деякі дуже впливові поляки були в близьких землях з москвофіліськими провідниками на Лемківщині. Але, очевидно, рішальним моментом було те, що москвофіліська акція обіляла з тією концепцією, що її тоді видвигнули та сильно форсували в урядових колах. А ця концепція зводилася до того, щоб не тріткувати українців, як національний організм. Тому, створюючи різні кордонні між українськими землями, намагались вони відокремити Лемківщину від материнського українського пня. І ось тоді з'являється лемківський бунтар, що зложив його москвофілі Трохановський, бунтар, який побудовано на тезі про окремішність лемківського племені. Зі шкіль усувають учителів-українців. Розривають організаційний зв'язок української лемківської кооперації з львівською централю, хоч думали задержати зв'язок зі Львовом для москвофілі-

ських кооператива. Усі інші загально-українські товариства потрапляють на майже непоборні труднощі у своїй діяльності на Лемківщині, хоч у цьому ж часі нечисленні зрештою москвофіліські установи дістають підтримку. Судову округу в Сяноці відривають від львівської апеляції та прилучують до краківської. І врешті приходить церковно-адміністративний розрив із Перемишльською єпархією. Тільки в світі тих усіх явищ виявляються справжні причини і тенденції, що лягли в основу створення окремої церковно-адміністративної округи на Лемківщині.

Цього роду політичні супроти Лемківщини не зала ніяких козистивних вислідів, назваки — тільки сильно драматизація і драматизація українців. І тому, коли прийшов виборчий компроміс із його засновками про зміну всієї політики супроти українців, адалася, що змінився і політичний курс на Лемківщині. На лінії кандидатів при соймових виборах не було москвофілів, зате фігурував на ній бода в одній округі український кандидат. Однак при самих виборах, як відомо, зробило відмову у коректуру навіть само польсько-жидівське громадянство, і в Лемківщині не прийшов послом українців. Але через це не тільки не зменшилось, а ще більше зросло на силі зобов'язання урядових чинників супроти українського контрпарті. Тепер саме прийшов момент, коли уряд має змогу задокументувати свою добру волю в справі зміни депривілейної політики на Лемківщині. Це є тим легше, що скасування нікому, крім москвофілів, непотрібної церковно-адміністративної округи на Лемківщині є одяково в інтересі і українського народу і греко-католицької церкви і самої держави.

(з.)

НАШЕ СЕЛО ЗБЛИЗЬКА.

IV. ЙОГО БАЛАКУЧІСТЬ І ЛЕГКОВІРНІСТЬ.

В цій статті хочу звернути увагу на дві пилі "прикмети" наших селян: їхню балакучість і легковірність. Тема, на мою думку, ще й тим цікава, що цими двома "прикметами" грішать не тільки наші селяни, але також наша інтелігенція, і взагалі ціла наша нація. Ми маємо вже щось таке в крові, що любимо "зібалакуватися", "розкрити" перед другими своє серце, не дивлячись на те, чи це нам допоможе. Така вже наша сентиментальна славянська вдача. І її треба чам доконче позбутися і за всяку ціну викоринити її з нашого села, яке є головною основою нашої нації.

Як наші селяни широко оповідають про свої справи, це дуже добре підхопив автор комедії "Свідки". Замість оповісти справу коротко, якщо, чи відповіді на питання — так, або ні, селяни оповідають цілі "історії" від діда й прадіда починаючи, і на своїх домашніх клопотах кінчаючи і таким чином замотують нерас зовсім яку справу.

Легковірність і балакучість, це "наші дитини" ведуть, що від віків точать український наріз, розбивають його на різні дрібні гурти (читайте нашу історію про кількадесят дрібних князівств, про двох-трьох гетьманів не раз, а в недавньому минулому про два окремі уряди і безліч "отаманчиків" і т. д.), роблять дрібничковим, свариливим, застрешеним, — не дозволяють сконсолідуватися в одну сильну "національну спільноту". Ось вам кілька прикладів:

Поїхав наш селянин до Америки на заробіток, складав сотик до сотика, щоб поправити собі господарство. Вертаючись до краю, а надмірної щирости розбалакався з якимсь незайомим порожнином — і до дому вертається без грошей, бо під час балакування його обікрали. Або їде селянин до міста, заведе "балачуку" з якимсь "панком", а тимчасом другий такий "панок" тягне з воза останню "місерію", останню кожущину. Приїде наш селянин до суду, розбалакається на коридорі з якимсь санком або жидком і... справу програв, бо його в міжчасі вилкали до суду, але він не чув. Приїде до села якийсь агент-дурнівот, розбалакається з легковірними селянами, наговорить їм всяких дурниць, обіцяючи "золоті" гори, вимагатиме від них останній гріш, а лишить в селі "штунду", або якусь ішту секту, яких тепер так багато по наших селах. Бо наш селянин чомусь більше вірить якомусь "продисвітлові", як своєму ошаранковані, чи іншому інтелігентові. А вже просто до своєрідного "містечка" доходить в обманювачню та видуриваючи грошей від наших селян різні обманці на торгованих, чи відпустах. Нерас селянин продасть останню корову, щоб купити дітям чоботи, чи заплатити податок, але через свою легковірність дасть себе намовити на вузко бляшаного перстень, або старого знищеного годинника з залізним ланцюжком — купуючи його як "презентове золото". Ще гірше, коли

просто "програє" останній гріш у "три карти", бо повірить обманцям, що за 5 зол. виграє 10. І треба бачити такого селянина, як він вернеться до дому, сварив і білка, проклявши в цілій родині і... чорна біда, бо нема що продати, щоб "залатати діри", які повстали через легковірність батька. Таких і подібних прикладів можна наводити дуже багато.

А загляньмо до внутрішнього життя села. Що роблять жінки? Чи вони краді від мужиків? Комішні явища, як швидко "журює" жіноча "пошта", але на селі вона доходить до штепелства.

Зійдуться дві-три жінки і цілими годинами будуть оповідати "новини". Замість занятих зяюнь корисною працею, будуть "молотити" лан-

нами, що хто робив, що говорив, що бачив. Як ходив, як збирається і т. д. і т. д. Але це не шукаючи, така "пошта" вважає своїм обов'язком ділати ці "новини" далі, розуміється, підлаштовуючи відповідним "осом". І те, що сказав Марія Катерині, Катерина Стефанівні, ця вістка злипакою облетить з одного кінця села на другий. По дорозі дехто не дочує, дехто серекрутить, жидить або "поперчить" і з малеякої муш зявляється великий віл. Буває часом ще гірше, бо тап соці пальця висуть якусь сплетню і зі зявон, або зявисти до когось, пувають її по селі, відповидно розвалюючи і тим самим шкодять добрім саві і Богу духа винний людий. При цьому третій дорозий час "а дурниці тоді, коли хата брехала, а діти" світять голими і брудними колінами.

Такі сплетні, непероврені вістки розодять наших ослах до невогди, сварять та різнять нерозумів, які є найбільше неадороним і згрозливим явищем, бо в культурно-освітніх і громадських установах підризвають позитивну працю. Подібні історії бувають майже до всіх наших зявон, а навіть в окружних товариствах. Зявон то говоримо, ще більше ухвалюємо і річ яка пи ці ухвали знають негайно всі непосидливі особи — які ці ухвали найменше виконують.

Ми є наріз, який не виіє павути над своїм язиком, над своїм почуваннями. Говоримо часті годі, коли треба мовчати і мовчимо, мов заворожені, коли треба говорити.

Коли дошукуватися причин цієї балакучости, то дійдемо до висновку, що тут входить в граперш як все наша несвідомість, а далі своєрідна життєва "аївність", недостача практичного змісту і за велика віра в доброту та справедливості інших людей. Зябуваємо про те, що в практичному житті "людина людині є вовком". Тому не можна перед кожною стрічною людиною розкривати своє серце. Слід тямити, що чим людина інтелігентіша, розумніша, тим менше балакує і павує. Чим менше людина працює над собою, менше тятяє більше лінується, тим більше відчуває потребу "зібалакуватися".

Ось це все слід мати на увазі і вятися енергійно до викоринення тих пустих балачок на селі, а всю енергію селян звернути на позитивну творчу працю над його вдосконаленням. Селянство слід на кожному кроці звертати увагу на ці його "прикмети", на його помилки, наводити йому зябрі приклади з життя і т. д. Щоб тоді по зяму часі така властивість переломати цю "сладу" і замість сплетень, легковірности та балакучости здоровий розум зявляє верх, систематично працює зашпугує в усіх ділянках господарсько-громадського життя. Тоді наше село важко стане культурніше.

Андрій Качор.

Перепони в нормалізації.

Із промови сен-дра Антона Горбачевського, виголошеної 12. ц. м. при дебаті над бюджетом міністерства внутрішніх справ.

Високий Сенате! Парламентарна Репрезентація українського народу в польських законодавчих установах від хвилини своєї першої зустрічі з польським політичним світом на парламентарній арені підносила постулати свободного розвитку національного життя у його всіх проявах, підкреслюючи при цьому характер народу як суспільного організму.

ПЕРШЕ ЗРОЗУМІННЯ НАШИХ ДОМАГАНЬ.

Ці домагання і змагання українського народу до свободного розвитку довго не находили зрозуміння у чинників, які правлять політичним життям у польській державі, а навіть бувало, чули ми аргументи, які заперечували особовість українського народу і вважали цей національний організм за суму одиниць, які лише індивідуально можуть користати з прав, що присагуюють громадянам. Не потрібну долавати, що таке становище не могло вдоволити керівників життя українського народу. Між чинниками, що входили в гру, було засадниче непорозуміння, яке стало на перешкоді полагоди українських постулатів. Зворот у відношенні українського народу до держави й польської суспільности зарисовувався з хвилиною, коли п. прем'єр Косиажовський як міністер внутрішніх справ зацікавився змаганнями українського народу, коли зустрівся близьке з провідними колами політичного, культурного, суспільного й господарського руху на геренах земель, що входять у склад трьох полуднево-східних воєвідств. Навязані при цій нагоді розмови довели до вняснення ситуації та згодом

авторили платформу порозуміння, на якій поставили план нормалізації польсько-українських відносин. Перший етап у напрямі нормалізації становили вибори до польських законодавчих установ, яких хід і вислід відповідали засадам зазначеного компромісу.

ВОРОЖІ НАСТРОЇ „У ТЕРЕНІ“.

А всеж при незаперечній добрій волі з боку українського громадянства і з боку верховної польської влади, справе нормалізації не йде вперед у такому темпі, який цього може бажали зацікавлені чинники, а це головню тому, що деякі польські чинники в терені зяняли негативне становище, залишаючись під впливом преси, яка не доцільне порозуміння, а почасти яка може жирує тим, щоб порозуміння зовсім не було. Неприхильно настроєна преса не лише, що піддає у сумнів обосторонні користи, які впливають із порозуміння, але намагається зявити і польське громадянство, що намірена нормалізація має бутимто принести шкоду й втрату прав польської суспільности на теренах, що входять у гру. Під впливом неприхильних голосів преси й устної агітації осіб, для яких порозуміння і нормалізація є невинді, улаштувають зібрання і наради, яких метою вивести протест проти будь-якого загрозового зменшування польського спону посідання, а в дійсності ці зібрання є зявонені проти нормалізації. Зібрана більша скількість осіб, засагурованих відповідно прикрасеним рефератами й резолюціями має вражіння, що стан посідання є дійсно загрозований, а це тим

Більше, що з такого зібрання згорі в виключенні, які можна підозрівати у відмінних поглядах. У цей спосіб твориться у терені т. зв. прилюдна опія, яка накладає свою думку загальної громади. Я знаю випадки, що в таких зібраннях брали участь урядові особи, як старости, а не старости, які самою своєю присутністю легалізують постанови й резолюції представничі й ухвалюють на тих нарадах. Енциклопедія таких зібрань є обрешовані на те, щоб акцію відповідальних урядових чинників зв'язати з нормалізацією, зробити серед польського громадянства депонуарією і неможливою.

НЕРІВНОРЯДНІ ГРОМАДЯНИ.

Дальшою перешкодою в укладі нормальних відносин між польським й українським населенням є споконвічне в польське населення переконання, що воно уявляє собою якийсь вищий тип громадянства покликаного до володіння і прикладання тоді, коли громадянина української народності на цьому самому суспільному становищі, тої самої інтелігенції і в таких самих господарських умовах представляють як одиницю, яка не може зняти рівноградного з першим становища. Ця думка лежить і в мотиві, який ріжним одиницям, які займають вищі або нижчі становища в державній адміністрації, диктував і диктує за кожну ціну фаворитувати перед українськими польськими кандидатами на виїти, солтисів, волосних радних і лавників, хоч у даних волостях і громадах український елемент є численніший і під оглядом особистих кваліфікацій не уступає польському. Штучно створені амбії беруть верх над дійсними цінностями і становлять глибоку негативну перешкоду в справі нормалізації.

Дуже визначну роль в протинормалізаційній акції відіграє теж настрій бюрократії нижчих категорій і органів влади в різних канцеляріях, що працюють на терені нерівної нормалізації. Ще вище вгадав про участь державних урядовців у протестантийних зібраннях, які є хибно-переконання, що намірені нормалізація поведати їх може посад, протинормалізаційну акцію вважає засобом охорони своїх особистих інтересів.

У тих умовах нормалізація не може робити поступу, а успішність акції вимагала би об'єктивних авторитативних висновків.

РОЗПОРЯДКИ І ПРИКЛАДИ САМОВОЛІ.

Переходжу до завдань державної адміністрації у практиці. Пан міністер внутрішніх справ, коли перебрав владу свого ресорту, видав був до підпалючої собі владі, урядів і органів об'єднань про завдання адміністрації, де представив свій погляд на відношення адміністрації до громадянства. Одначе маємо враження, що тези й накази подиктованого інтересом державної служби об'єднання ще не дійшли до деяких кол і органів адміністрації, які діють на теренах, що їх змешкує українське населення. Деякі звички й методи з давніх часів так глибоко застрягли в ментальності даних крутів й одиниць, що їх санація вимагає відповідних розпорядків. Було ж, коли провід адміністрації вважав за відповідне лягти до праці збірної відповідальності при застосуванні драстичних метод, щоб завести спокій і лад, який порушили деякі одиниці на теренах полудневих воевідств. Ці методи віджили тепер, хоч не є сумнівно, що тепершні початки завади адміністрації вважав ці методи хибними. У деяких повітах тернопільського воевідства бувають випадки, що органи влади, передовсім нижчих ступнів, у виконанні службових обов'язків не шанують доручень п. міністра щодо способу поведінки з громадянами. Прий в одній місцевості копічницького повіту трапилося, що три поліційні ревізії, яку переводжено, щоб анкрити бунітмо переховуваних господарів зброю, викинули із столони різні роди збіжжя, змішали їх зі соломою і кинули в бодото. При цій нагоді казали власникові дому відбивати футрину при дверях, розвалили кухонне огіння, а це все спричинило згаданому громадянському матеріальному шкоду, не говорячи вже про те, що всі ці акції робили враження, що їх роблено з намером довести йому. Із волоського терену потім знову щоденна преса факт, що ново-призначений командант поліції в селі Березне, щоб зазначити свою виняткову енергію, зібрав у волості всіх солтисів і прочитав їм лекцію про їх обов'язки, та доручив їм салити й доносити йому, хто із хлопців змієць криваток носить лютий-близкий стіжки, вишавати сорочку, говорячи, що можна носити лише червоно-білі криватки. Той самий командант поліції вважав теж за

Зол. 100.000

головну виграшу II-ої класу

на льос ч. 112.077

добули клієнти славної зі щастя колектури

„РУНО“ Равіч і Ска

Львів, пл. Марійська 4.

Льос „РУНО“ це заповідь багатства і добробуту!

же способом відправи богослуження в селах Поліції і Руда, церковному хорів заборонив співати українські пісні та зажадав, щоб співали лише по-славянськи. Тих випадків я не генералізую, але наводжу їх лише тому, щоб ствердити, що політична лінія, яку намічує п. міністер є ще далека від повної реалізації.

САМОУПРАВНІ ОРГАНИ У ПРАКТИЦІ.

У тісному зв'язку з державною адміністрацією у теперішньому устрою держави є справа самоуправи. Українська Парламентарна Репрезентативна рекламувала право українського народу на самоозначення у територіальній самоуправі, одначе наші очікування у цьому напрямі зовсім не виправдались. Рік 1933 приніс нам закон про частинну зміну устрою територіальної самоуправи, який перекреслив дотеперішні устроєві форми, означені в 6. Галичині законом 1866 о., а який утворив першу практичну школу самоуправи й громадянської відповідальності.

У новому самоуправному устрою український нарід втретій у своїй історії безпосередній вплив на управу громадськими справами, які перейшли до збірної громади, а регуляції, які окреслюють виборче право, згорі пересудили вибір самоуправних органів на некористь українського населення. Створення надрядного тіла т. зв. збірних громад збільшило лише тягарі, наложені на населення, а не принесло йому ніякої користі. Адміністрація волостних управ і повітових виділів є дуже коштуватою і на цю тему чути щораз частіше голоси не лише в українській пресі, але й у польській, яка стверджує незвичайний зріст коштів адміністрації.

Війти збірних громад не знаю чи з власного дощину, чи наслідком інструкцій переходять обов'язки своєї діяльності, видаючи доручення у справах, які зовсім до них не належать. І так один виїт звернувся до місцевого пароха і доручив йому, щоб відправу назначеного згорі богослуження відложив на інший речинень, бо він

бажав би, щоб в цьому дні відправити богослуження на іншу інтенцію. Може бути, що тут тим виїтом кермувала спеціальна ревність, однак така інгеренція зовсім неповажана органу може причислитися лише до витворення хаосу, до непорозумінь і непотрібних інцидентів.

Але праця виїтів проявляється теж і в іншому напрямі та вказує на не зовсім нормальні тенденції. Маю тут під рукою недавнє візвання у прави волости в Рахіню станіславського воевідства пов. Долина до відроблення дорогових чиниць у натурі, на адресу греко-католицького пароха в Солуківі. Не буду входити в те, чи те візвання було обосноване, чи ні, це зовсім інша справа. Хочу лише звернути увагу на форму. А саме тут є такий уступ, написаний чорнилом: „До відроблення дорогових чиниць у натурі слід зголоситися з лопитою і джаганом дня 1. квітня 1936 р. в год 7 ранку на збірному пункті коло громадської управи в Рахіню“. Мені здається, що ця форма може не зовсім відповідати інтенції, які висловив п. міністер, передовсім коли йде тут про одну одиницю, яку хочби з огляду на свій уряд слід би шанувати, як це їй належить. Цікава річ, що таке саме візвання — показується, що це не був уніат — доручене всім парохам, що виконують душпастирські функції в цілому долиньському повіті.

П. міністер ласкаво згадав у своїй промові про совісні наміри проводу державної адміністрації у напрямі переведення нормалізації та висловив переконання, що лише співділення заінтересованих чинників може довести до позитивного вислід. Повний поділю цю думку і можу лише зазначити, що упорядкування національних відносин на теренах етнічно мішаних лежить не лише в інтересі українців, але є також вимогою державного інтересу. Дозволю собі висловити переконання, що лише гармонійним співділенням усіх заінтересованих чинників осягнемо бажаний вислід і створимо стан соціального й справедливого життя.

Міжнародне довіря та скріплення армій.

ПРОГРАМА ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ

ТОКІО, 18. 3. ПАТ. Прем'єр Гірата проголосив сьогодні програмову заяву, що П. ухвалив кабінет, а одобрив імпер. Супроти великих труднощів, кабінет рішився шляхом реформи відновити всі ділянки державної адміністрації. Перший обов'язок уряду є незмінність державної політики. Політика японського уряду — завжди заявляв — змагатиме до втримання добрих зв'язків з усіма державами на підставі міжнародного довіря та справедливості. Метою є згаданий добробут. У відношенні до Далекого Сходу, а особливо до Маньчжурії місн Японії прагне до стабілізації сил Східної Азії.

Зміцнення до загального миру і добрих взаємин з Нанкінгом — ось і мета закордонної японської політики. Японські сили повинні бути зіграні з японською закордонною політикою. У теперішньому міжнародному положенні асестиме уряд позитивну закордонну політику, збаючи різноманітні про забезпечення належкою стани збройних сил держави. Дальше заповідь зброї праця над розв'язком господарських сил краю, реформу податкової і фінансової системи, реформу адміністрації та скріплення дисципліни.

ференцію. Вона відбудеться в серпні або на по-
чатку вересня у Буенос Айрес.

Нині в АПОЛЬО

в своїй найкращій фільмі

ЛІЛІЯНА ГАРВЕЙ

„ЧОРНІ РОЖІ“

Тема кохання, танку і музики!

Фасцинуючий зміст!

Надзвичайна гра!

Ліквідують верфи у Гдині.

ГДИНЯ, 19. 3. ПАТ. Надішло рада спілки „Огонь Гдинський“, що її головним співробітником є „Дандігер Верф“, вирішила припинити до ліквідації підприємства. Ця ліквідація є добровільною.

№ 4 напустила через брак змовлень і простоту рішучо втрату. Як відомо, гдинські корабельні верстати існували майже 7 літ і zatrudнювали 130 до 300 робітників.

Німецька делегація відлетіла до Лондону.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Німецька делегація на польському сесію Ради Літ Націй під проводом Рібентропа відлетіла двома літаками нині

в годині 14. з лівоница Темпельгоф до Кройдену.

Законопроект про ритуальний заріз відослали до комісії.

У вівторок сейм ради над законопроектом пос. Присторого про ритуальний заріз, до якого уряд зголосив поправки, які ми подали вже вчора. Референт пос. Дудзіньський заявив за відхиленням поправок. Після виступу дошку промови мін. Попитовський кажучи, що розуміння мови внеску пос. Присторого і референта пос. Дудзіньського. Погоджуються, що справа ритуального зарізу вимагає унормування. Однак постанови конституції і традиції накладають деякий жорстокості супроти жидівського населення. До того ж обговоріти ритуального зарізу виступають теж магдебурзькі і караїми. На випадок ухвалення цього законопроекту без змін жиди могли би спровокувати мясоріз і Польща вразилась би на втрату. На вчорашній сесії Валевський сніг відослав законопроект до адміністраційної комісії. Його розглядітиме сейм мабуть у п'ятницю. Крім того сейм прийняв у 2 і 3 читання законопроект нового веселевого і ченового закону.

ГОСТРА ПОЛЕМІКА В КОМІСІЇ У СПРАВІ РИТУАЛЬНОГО ЗАРІЗУ.

В середу передполуднем адміністраційно-самоуправна комісія сейму ради над проектом закону про ритуальний заріз. На вступі мін. Свентославський зазначив, що віцеміністер освіти кс. Жонголович не міг відповісти представникові цієї комісії пос. Духові, чи уряд згоден з поправками до цього законопроекту, бо ці поправки не були ще засвоєні. Тому на минулому засіданні комісії віцеміністер кс. Жонголович обмежився до заяви, що уряд зголосить відпо-

відні зміни. Референт пос. Дудзіньський зазначив, що законопроект згідний з конституцією. Боронився перед замітками, що цей закон є козодою під ногами уряду, бо компетентні чинники погодилися на цей законопроект. Заявив, що не буде реферувати цього законопроекту, бо стрічається в ажіодах, що виступає проти уряду. Предсідник пос. Дух заявив, що комісія подрбно обговорить поправки до поодиноких статей. Якщо тоді референт не буде згоджуватися зі змістом поодиноких статей або буде в меншості, тоді може зрестися реферату. Пос. Дудзіньський згодився на прохання предсідника затримати свій реферат.

Пос. Присторого боронився теж свого законопроекту. Заявив, що зголосила його з господарсько-гуманітарних оглядів. Його вістрі не звертається ні проти уряду ні проти жидів. Цей законопроект підтримує ціла польська суспільність. Закидає, що уряд зголосив свої поправки швидко тоді, коли створено вже доконані факти. З поправками уряду до 4-х перших статей може згодитися, але поправки до 5. статті змінюють основно цілий законопроект, бо залишають далі ритуальний заріз. Мін. Попитовський заявив, що уряд обов'язують його

ЩАВНИЦЬКА МАГДАЛЕНА

лікує недуги жовчечних доріг.

ВИБАГАННИЙ КРАВЕЦЬКИЙ САЛЬОН

для Пань і Панів

СЛОВАК

Львів, Леґіонів 5. І. тел. 247-83

(над кіном Касіно)

поручає багато засоблений склад краєвих матеріалів і англійських по найприступніших цінах.

1708

1—10

„ГМІНД“

це було під час війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає юнкм

д-ра Василя Маковського
під наг.

„ГМІНД“

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладку та коштує тільки 2 зол., з поштовою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“,
Львів, Ринок 10.

ПРИПИНЕННЯ ВИКЛАДІВ У ДУБЛЯНАХ.

У понеділок єврейські студенти не привистили 12 студентів-жидів на виклади у різноманітному виді львівської політехніки в Дублянках. Тих жидів обкидали камінням. Поліція, яка приїхала зі Львова, привернула порядок і згадав жидівські студенти вернулися до Львова.

Наслідком тих подій відбулося у вівторок засідання сенату політехніки. Делегований політехнічним сенатом проректор проф. Цехановський приїхав до Дублян і відчитав усім студентам, що колиб інциденти повторилися, припинять виклади на цьому виділі. Коли згадав тих 12 жидівських студентів приїхало в середу до Дублян інциденти повторилися, тому ректорат оголосив розпорядок, що припинюються виклади.

Д-Р ЄВГЕН ГРИЦАК.

Польська праця про Кирило-Методіївське Братство.

Недавно вийшла друком у Варшаві велика праця польського вченого доцента д-ра Йосифа Голомбова н. н. „Братство св. Кирила і Методія в Києві“. У вступі поясняє автор, чому вибрав собі тему і зазначив, що як у половині XIX. століття нарікав Л. Савіньський (польський поет, перекладач Шевченка) на погану багдужість польських учених до української літератури, так і тепер сирізь немо до самої багдужості. І тому саме автор хоче дати почин до того, аби посприяти польським суспільностям в українським письменством і життям і для цієї мети вибрав добу діяльності Т. Шевченка. Тому теж призначає свій твір не для спеціалістів, але для загалу, а щоб про популяризувати викладу. У першому розділі описує важливі події в історії України від половини XVII. століття, а докладніше розглядає українське національно-літературне відродження від виступу І. Котляревського аж до 1840-их років. Переходячи в другому розділі до теми Кирило-Методіївського Братства, автор зазначає, що його не було ніякою надзвичайною подією, але однією з усього ряду історичних і політичних організацій і товариств, що виривалися і розвивалися в Росії при кімні 18. й у 19. столітті. Насамперед нагадує про польські масонські ложі, що з них деякі поширювали вже тисо об'єднання поодиноких славянських народів. Більшу увагу присвячує справі „Товариства Патріотичного“ з чистого політичних цілей, що мало теж своїх діячів на Україні, де існували теж інші польські ложі й

працювали кооперативні польські організації. Далі описуються товариства молоді, спершу університетської, а потім і гімназійної, що ставали собі виразно політичні цілі, а саме: вибороти незалежність Польщі. Поміж ними дуже відзначився Т-во Філоматів у Вільні, що його вплив і моральна сила були дуже великі. В Росії масонський рух почався коло 1815. р. й перепісся теж на Україну. В масонських ложах і таємних політичних товариствах ведено агітацію проти царського абсолютизму, при чому на Україні висловлювало ще й національну справу. Між 1816—1825. рр. повстають в Росії таємні товариства з програмою політично-суспільних реформ, що їх підтримують активні під спільну платформу декабризму, або руху декабристів. Оснований у 1817. р. „Союз Благородствів“ ставив за програму своєї діяльності гуманітарну й освітню акцію й перебування Росії з політично-суспільного боку, між іншими скасування кріпацтва. Водатними його членами були Рилев, м. Волконський, Пестель і Муравйов. Згодом товариство поділилося на частини: північну й південну, що мала осідок у місті Тульчині під проводом полковника Пестеля. Декабристи сходилися на незалежність Польщі і підтримували зв'язки з польськими діячами, але Україні не признавали окремих прав. Азидомик Д. Багалій у своїй праці „Т. Г. Шевченко і Кирило-Методіївці“ (ДВУ, 1925, стр. 77), обмірковуючи зв'язок декабристів із діяльними Кирило-Метод. Братства, каже, що декабристи, так само, як пізніше Кирило-Методіївці, з політичного боку висловували боротьбу з царським абсолютизмом і замість того ставили федералізм, а з суспільного боку вимагали скасування старовинних привілеїв і настановили на рівність усіх верств населення. Пестель на перше місце своєї акції ставив боротьбу проти аристократичних

привілеїв, а щоб притягти на свій бік селян, пропонував скасувати кріпацтво й дати землю селянам.

На Україні працювали масонські ложі під польськими й російськими впливами, а було їх багато, бо приблизно аж сотня. Хоч аразі служили вони неукраїнським цілям, але в їхньому провадженні в них українська тенденція в політично-суспільному відношенні. Найвразливіше показався це в полтавській ложі „Любов є истина“, що її членом був Іван Котляревський, автор Енеїди. Інше товариство, що мало назву „Мелоросійське Об'єднання“ заснував український сомижник В. Лукашів, що про його революційну діяльність зберіглося багато вісток. Це товариство поклало собі на мету вибороти автономію, а далі й незалежність України, й мало зв'язки з київським відділом агаданого вище згаданого організації під назвою „Товариство Патріотичне“. Велику роль у формуванні політично-ідейного світогляду на Україні відіграло теж і першове славянофільство, зокрем діелек від цілісного офіційного славянофільства Каткова й Аксаклова, що виробилося в російській науковій палаті. Українські славянофіли вважали свій народ за окремішній від московського й обстоювали право України до власного розвитку мови й культури. Славянський характер мала заснована в Києві ложа „Об'єднаних Славян“, а далі „Т-во Зеднаних Славян“, що існувало в рр. 1823—1825 й поклало у своїй програмі скасування кріпацтва, релігійну толеранцію, демократичну форму правління й ширення освіти, а далі об'єднання всіх славянських племен на основі федерації, при чому кожен славянський народ мав зберегти незалежність. Його члени задумували відірвати Україну від Росії й одіати її з Польщею як федераційну державу. На Т-во поховалися й об'єдналися й

НОВИНКИ.

— На уфундування вітражу в Успенській церкві з приводу 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложили дещо: в захристії Успенської церкви: п. Емілія Стерпюкова 5 зол.; в Адміністрації „Діла“: п. Сальомея Матівея 5 зол., о. Евзевія Бачинський, Бережани 10 зол. і кличе Всч. оо. крилошан В. Томовича, А. Ковальського з д-ра В. Лабу. — Урядові Земельного Банку Гіпотетичного Сп. Акц. у Львові складають зол. 50. — на вітраж в Успенській церкві з приводу ювілею о. кан. Даміяна Лопатинського як свого бывшего високо цінного Віцепрезидента і Члена Контрольної Комісії. — Разом зложено дотепер 187. — зол.

— Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає Ю. Глушевський, па. Капітула 3. Тел. 254-46. Приймає футра на переховання дітом. 10—?

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, тріциційна напіва машини всяких систем поручає Юліан Ломача — Львів, ул. Валова 11. Однією українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 22-115

— Косметичний Інститут „ЕВА“, Львів, ул. Листопада ч. 32, П. п. Відомою і поправляє найбільше знищені цери та виконує всі косметичні заходи для Пань і Панів. Ціни помірковані. Значні знижки в абонаментах і для П. Т. Студенток і Студентів. На складі пудри і креми. 10—10

— Овочеві щепи та куші: яблуні, груші, сливи, черешні, вишні, брусничні, морелі, виноград, порічки, агрес, ялини, азоріві гарантовані сорти по дуже низьких цінах зараз замовляйте в найбільшій українській фірмі А. Терпигачук — в Залучі п. Галич (р. Halič). На бажання висилемо ціни і оферти. 1633 5—5

— Несовісна конкуренція. Якесь люді поширюють вістку в пов. турчанському, ліському і самбірському, що д-р Володимир Кобіляк, лікар у Самборі, помер. Довідуюсь із достовірних джерел, що д-р В. Кобіляк гість найкращим здоров'ям та ніколи не хорував.

— Ювілей С. Русової. В понеділок 16. н. м. під проводом п. О. Ціпановської відбулося засідання широкого комітету для вшанування 80-ліття відомої української діячки Софії Русової. Святю, призначене на 2 квітня н. р., складатиметься з академії в Театрі Ріжнородностей з цікавою програмою (м. і. буде введена інспірація життя ювілянтки) та комерсу. Сподіваний приїзд Ювілянтки. Привіти на академію треба слати раніше на адресу Комітету: Львів, Сикстуська ч. 44, партер праворуч.

— Додатковий будівельний кредит для Львова. До Варшави їздила делегація комітету розбудови

міста Львова під проводом президента Дроновського і домагалася для Львова додаткового кредиту у висоті 2 міль. 300 тисяч зол. Заходи делегації поведилися успішно, що Банк Кривого Господарства признав додатковий кредит 500 тисяч зол.

— Туристичні потяги до Львова. Найближчої педілі організує залізнична дирекція і ліга для підтримки туристики популярні потяги до Львова. Потяги вийдуть досвіта із станцій Станіславів, Тернопіль, Золочів, Перемишль, Стрий, Борислав і Дрогобич і забавлять у Львові цілий день. Ціни білетів геть і назад обнижені.

— Тво бурсі ім-па-Франка в Яворові внесло до городського суду в Чесанові до ч. С. 223/35 позов проти о. М. Стецишина, гр. кат. пароха в Горині за заплату 206,45 зол. за утримання його двох синів у бурсі Д-р Пантелеймон Бабак, адвокат у Чесанові, вніс у цей справу приготуване писмо по апеляційну скаргу в польській мові.

— Чому? П. Марія Янішевська, член Виділу філії Союзу Українок і повітова організаторка Кружка С. У. в Винниках внесла позов по польській проти Леонарда Донафта до суду. І С. 131/36. Позов вніс і заступав на розправі д-р Бегалітер, адвокат у Винниках, не заважаючи на те, що в Винниках є аж тріох українських адвокатів.

— Українка „Хвіля“ з дня 14. н. м. помістила майже в цілості у перекладі фейлетом Василь Софронюк „Баль божевільних“, який недавно містив в „Ділі“. „Прагер-Прессе“ з 11 н. м. приносить коротку статтю з нагоди 75-ліття Т. Шевченка.

— Хто виграв на лотерії? В липишнім тягненні держ. клас. лотерії впади м. ін. такі більші виграші: 100.000 зол. на ч. 83215 112077. 5.000 зол. на ч. 119136 186743. 2.000 зол. на ч. 20788 40856. 1.000 зол. на ч. 19982 21870 73020 105461 122388 172743 189241. 500 зол. на ч. 75061 114234 120416 123163 136264 169405. 400 зол. на ч. 8757 10315 11342 46324 95393 119689 127613 143013 143478 145386 147316 165628.

— Регуляція ріки Опрі. Фонд праці призначив громад. міста Скольного дотацію на дорожні роботи і на будову зруку вдовж ріки Опрі. по 15 тисяч зол. річно на три роки. З тої суми призначено річно 10 тисяч зол. на будову зруку і 5 тисяч зол. на дорожні роботи.

— Львівська хроніка. Від служкині Ольги Матівеї, зайнятої у Маєр. Боржа при вул. Кресьницьких, вимантіла якась цитка при вороженні гердеробу акрості 72 зол. — До пробірного уряду при вул. Гротгера вломився злоді і розбировиш огнистрелазу касу, вкрали готівку 700 зол. та дорожні цінності вартості 1.300 зол. — На вул. Жеремий 13-літній Ілля Вінтер дістався під спеціальний віз і наслідком погрозачення помер.

— Крива хроніка. У Тернополі 6-літній Чеслав Синхер упав до відпливового кміалу відської кухні та втонув. — У Вишній біля Явора під Львовом вештовано Саву Хмелеву і Миколу Мисака, що зарізали в Яворі Беніха Фріман і його жінку задля грабунку. — У Бартеві пов. Луцьк розярений бугай убив селянина Юрка Оземка. — До магістрату в Коломиї дістався вночі вломник і вкрав з підручної каси 360 зол. — Особовий потіг, що йшов з Стрия до Какуша, переїхав біля Брошнівського мосту урядничку фірми Глазінгер Фланс Гольдштайн, що кинулася під колеса з причини нещасливої любові і родинних непорозумінь. — На дім Якова Бриля в Нагуєвичах пов. Дрогобич вночі три незнані люди і тяжко його побили. На крик Бриля втікли, відстрілюючись з револьверів. — На станції Рошнів-Креховичі дістався під колеса вагону зворотничий Йосиф Лабазевич і втратив праву ногу.

— Бальон осів біля Жовкви. У середу в год. 8.05 у Турині біля Жовкви осів наслідком нещеплення балісту бальон, що виторок в год. 16.45 вилетів із Туриня. Бальон не ушкодився. Забрало його вантажне авто. Задого бальон, поручник пілота і підпоручник обсерватор відідує залізницею до Туриня.

— Бомба в жилівському товаристві. В домі т-ва охорони здоров'я жилівського наслідком в Горуні вибухла бомба, вириваючи частину мур. Бомба була закладена з черепи артилерійського стрільни, який наповнено вибуховим матеріалом і опоряджено годинниковим механізмом. Хтось вложив її до вентиляційного отвору. Випадку з людьми не було.

— Витроїв власну родину. У Соснівці розпочався судовий процес інж. Павла Гжешольського, урядовця металеві фабрики, обвинуваченого у витроєнні своєї родини. Акт обвинувачення закидає йому, що він отроїв жінку і двоє своїх дітей, сина та доньку, 16-літній бланіт, та пробудив отроїти служницю Марію Цай при допомозі якоїсь хемічної мішанини. Від цієї діла досипав систематично її до страху, жовти ілі, а наслідок був такий, що ціла родина поволі марніла, упала на сили, аж вештовала померла. До розправи пошкікали 150 свідків між ними визначних хеміків і лікарів.

— Пам'ятний тиф. В селі Диктині на Буковині та в інших селах на румунсько-польському пограниччі шириться пошестя длямистого тифу. На думку румунської влади пошестя перенеслася з Польщі. Вислано спеціальну лікарську комісію до боротьби з небезпечною недугою.

— Нагорода за большевицьку пропаганду. Як повідомляє большевицька преса, москвський езекутинний комітет дав на досмертні вживання генеральному секретареві Комінтерну, Дімітрові, віллі біля Москви з чинами шматом землі. Колись вона належала до князя Голіцина. Є це нагорода за успішну комуністичну пропаганду в світі.

— Недага Горкого. Як відомо, російський письменник нездужає від довшого часу на туберкульозу. Цього року большевицька влада з політичних оглядів не дозволила йому виїхати, як звичайно, на острів Капрі біля Неаполя, наслідком чого стан його здоров'я значно погіршився. Горкого перевезли до санаторії на Криму, де лікарі стосують кисень.

— Село під намулом. Малу французьку громаду Батіа де Фонд (в повіті Високі Альпи) покрит намулом, нанесений водами потоків. Мешканці покинули село, тільки два старіки не хотіли залишити родинного місця і осталися у різному селі на певну загібаль.

— Розлад у травленні. Поважні інтеристи потердають добродійне ділення природної гіркої води FRANCISZKA JÓZEFA для шлунка переладаного (закиснені і шиття).

Зі судової салі.

ВІДГОМІН БОРОТЬБИ ЗА УКРАЇНІЗАЦІЮ БОГОСЛУЖЕНЬ.

28. лютого н. р. відбулася в городській суду в Рівні розправа проти мешканців села Кустин, а саме: Павла Мельника, Ниміфора Федора, Василя Козловського та Христофора Блоцького за порушення ладу підчас богослуження (провина зі ст. 174 к. з.). До розправи дійшло ось чому: 19. грудня м. р. парох у Кустині о. В. Стефанович запросив до участі в богослуженні кількох сусідніх священиків, між ними о. Наконечного з Козлиня, попереджувач всіх, що богослуження в Кустині відправляє українським мовою. Тому що о. Наконечний пелобрував богослуження, почав Службу Богу українсько-слов'янською мовою з російською мовою.

(Докінчення буде.)

агоданим вище „Південним Товариством“ (декабристи) і складало широкі пляни своєї діяльності (виставство царя), однак в листопаді 1825. р. амові випали, а швидко після цього відбулося декабристи. І хоч ці перші проби впливу української національно-політичної думки й акції були незначні, хоч надовго запанувала жалюва реакція, всеж польські впливи, що постійно діяли й проп'гували незалежність, стали одним із найбільших джерел революційної думки на Україні, а саме харківський і закладений у 1834. р. київський, де більшість студентів і професорів творили поляки, що з одного боку дбали про росії своєї культури, а з другого займалися політичною акцією в таємних товариствах, пелали думку про творення незалежності для свого народу, притягали до себе українську студентську молодість і вивчали на прохнення її національної свідомості. Почалося про те, що під впливом проф. Максимовича (викладав від російську літературу й був першим ректором київського університету) молоді захоплювалися українською народною пісню та мінцями України, а це привело до співної любові своєї національності й думки про необхідність праці для українського простоділля. Великий вплив мали теж усіяні погані польські товариства, а зпоміж них найбільшу роль відіграло товариство, що працювало під проводом студента Гордона й по думці В. Щерба, було безпосереднім попередником Кирило-Методіївського Братства (стр. 79).

Це Братство, що мало назву „Україно-Славянское Общество“ або теж „Общество Св. Кирила і Мефодія“, повстало в часі найважливішої реакції й деспотизму царя Миколи I, а брали в повну участь найважливіші тодішні діячі й

письменники. Воно спиралося на широкому демократизмі в душі тодішнього лібералізму й перш усього висуло в любові до простоділля справу скасування феодазму, щоб таким чином зорганізувати його суспільно-економічне становлення. Товариство неговіло в екстремі, бо мало передаритутанням яку особу членів з того 12 арештовано невинно після його викриття, але вальне богатство ідей, що їх проп'гувало, і впливом на цілісні покоління. Реальних успіхів безпосередніх не мало майже ніяких, бо йотувало занадто коротко, щоб могло щосьбуть здійснити. Невідомо, коли повстало, але мабуть міжкоріше в кінці 1845. р. з початку Костомарова й Гуліна, а далі В. Білозерського випадала думка осудувати його, тодішню сформульовану програму Братства на весі 1846. а швидко при кінці цього року створено організацію. У програмі її входили в першу чергу національно-політичні й суспільні справи України, а саме розвиток різного письменства, скасування кріпацтва й ширення освіти поміж народом, а далі справи федерації славянських народів і зовні України. Члени К. М. Б. а були різне фахтесті й орієнтації, люди в ситуаціях до різної йсторії й свідомості, між реальні діячі й тверді політики та революціонери, як не зайняв ширю М. Костомарів. Крім згаданих уже з було ще 9 найбільш значних осіб членів, між ними Шевченко, Куліш, Опанас Маркович, хоч сарава не всім з них, хто був дійсним членом, а хто тільки припадним і симпатиком ізай те праці Т-ва. Тво назвало іменем славянських апостолів св. Кирила й Мефодія, на печатці його мало бути слово, якого й сів єдиний св. Івана: „І розумієте пряду і праці виконувати вас“, а на паретах, що мали бути знаком приналежності до Т-ва, мали бути букви К. М.

вою. Хоч о. Стефанович звернув йому увагу, що богослуження слід відправляти в українській мові, о. Наконечний далі цеlexбрував по церковно-словянськи. Тоді один член хору голосом висловив домагання, щоб Службу Божу відправляли в українській мові. У відповідь о. Наконечний не брав для участі в богослуженні, яке йшло далі в українській мові. Поліція перешла до допиту і так дійшло до розправи проти вищезгаданих підсудних. Всі свідки, а саме: о. В. Стефанович, о. М. Івасевич з Малого Житня, о. Лелажевич з Олександрії, о. Новицький з Заборова зізнали, крім о. Наконечного, що вони знали, що богослуження відправлялись в українській мові. Цьому заперечив лише о. Наконечний. Однак о. Стефанович пропонує судові відпис запрошення до сусідніх парохів, між ними до о. Наконечного зі завагою, що богослуження будуть відправляти по українськи. На питання судді до св. о. Наконечного, чому не хотів відправити по українськи, свідок відповів, що не вміє читати по українськи. Всі свідки свідчили, що не вміє читати по українськи. Всі свідки свідчили, що не вміє читати по українськи. Всі свідки свідчили, що не вміє читати по українськи.

ДИВОГЛЯДИ.

НОВА МОДА — ЛЯСО

В Америці прийшла до Парижа мода, яка нагадує моду з японською забавкою „по-по“, що і в наших міст виштовкала не один грець. Це гра в лясо, яким ми так колись захоплювалися у ковбойських фільмах. У Парижі поєднали „метачів лясо“; має він уже 300 членів, між ними промисловців, письменників, мистців та деяких чудаків. Клуб замовив в Америці кілька ковбоїв, що мають уміти париських способів гнути метали лясом. Навіть дребанні дорогі коні привезли в Америку. Між членами клубу багато жінок. Може деяким із них припадуть на думку, як закидати лясо на ший чоловіків.

КОНГРЕС БРОДЯГ.

У Львові відбудеться цього року світовий конгрес волоцюг-магдівників. Оці американський союзу т. зв. тремів має 800.000 членів. Між почесними його членами в боксер Демпсей і Чарлі Чаплін, що починали свою кар'єру... потаємно, блукаючи по світі. Королем волоцюг у Зл. Державі в Джеф Девіс. Не всі члени Союзу можуть дозволити собі на подорож до Лондону... пішки, коли вони віддалені на десятки тисяч миль і відмежовані від Англії морем. У відвід візьмуть участь тільки делегати; їх там буде кілька тисяч. Тому, що конгрес призначений на серпень, деякі вже в дорозі.

Дописи.

ЯВОРІВ.

75-літній роковини Шевченка. Всі роковини мають велику виховну цінність, якщо вони відзначаються точно в означеному часі. Тому читальня молоді при гімназії Р. Ш. подбала про те, щоб академія в нагоди 75-літніх роковини смерті Шевченка відбулася 10. березня н. р. На академію склалися добіра й багата програма, як виступ хорів, оркестри, міністек, декламаторів і т. д. та інсценізації: „Тарас — кімнатний мозаїк“. Академія відбулася в залі гімназії. Гості з міста відпочили салю шмерть, бо гімназія Р. Ш. користується симпатією місцевого громадянства.

М. К.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче допомогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних блячок Р. Ш.“

КОЛОМІЯ.

Рухавковий попис. Заходом гімназії Рідної Школи в Коломию відбувся в неділю 15. березня н. р. спортивний попис жіночої і мужеської дружини в залі „Каси Опшати“; яку виконували молоді і старші. На програму склалися рухавковий попис, вези, танки і декламації. Загальні гніз Лушчинський, яка відготувала обі дружини та проводила впрям, пописи виграли дуже гарно; не диво, що публіка нагородила виконавців рисними оплесками. Найкраще виграли вези і танки, які Жині виконували свої вправи ніж хлопці. Після урочища Харчевська декламувала „До сонця“, а Дакіна і Стрильбицький виконали по мистецьки танок „Козачок“. У цей час приєднався на фортеп'яні п. Юлія Ніколичіна.

Очевидець.

ІЗ СВІТОВОЇ ПАНОРАМИ.

Нас не здивуєш.

Люблю читати новини з широкого світа, якнайменше політичні і пов'язані з новинами на нашому ґрунті, якнайбільше політичними. Не знаю, чи такі методи — дозволені, або, як кажуть наші спортсмени — „фер“, але у добі тамак-софії і прилюдних сповідей вона певно нікого не здивує.

За останні дні подобалися мені головні три новини.

Дрбаний урядовець у фабриці американського міста Сіглас вибрав потонути марки. В одній серії своєї збірки бракувала йому до комплекту одна дуже рідка марка, випущена в 1868. р. вартості 500 доларів. Коли найшов він власний такий марки, запропонував йому за неї своє єдине майно — свій дім, вартості 500 дол. Пішли до нотаря і списали при свідках контракт купця-продавця: марка за дім, — оба задоволені.

Життя в Америці найпопулярніший кльови: Марк Анджелі. Цирк поплив він давно і доживав віку в Бостоні. Тепер видав свої спомини в 25-літній своєї діяльності. Був це кльови, що любив писати і щовечора записував, що грав і як його бити... по ліній. Не підставі своїх записок обрешав, що за все життя дістав 150.000 політичних, приблизно 20 на кожний вечір. Коли перерахувати його гонорар на гроші, виходить, що за політичних діставів по 50 центів. Американська публіка із захопленням читає його спомини.

Та цей мистецький рекорд побив артист од-

ного еспанського парієте, який виступав щовечора в Мадриді з ученим шимпансою. Артист після різних продукцій ваявляв шимпансою, що він хоче оголитися. Шимпансе підлазує до свого павові під бороду серветку, намагає лице, гострить бритву і голить його так акуратно, як підстригає голіть.

Усі ті рекорди, що дивують європейського читача, на нас не роблять найменшого враження. Ми бачили дипломатів, які почали боротися за нашу державність і були потім щасливі, коли продавали рідну марку не за 500 доларів, а за 5 ринських, 50 центів за один політичний. Це дуже добре заплата. Адак у нас учорашні партійні приятелі б'ють себе прилюдно по лицю, зовсім як церковні кльови, і роблять це дуже често задура. А їх спомини про те, хто коли їх бив по лицю та за яку ціну, не можуть у нас навіть видавця. Євгєнію придивляється з подивом шимпансою, що орудує бритвою, тільки тому, що не читають „Нової Зорі“, де головний редактор показує ще не такі штуки: він сам себе намагає і голить себе — пером. З огляду на такі часті у нас операції варто, щоб якийсь учений зайнявся дослідом, кізько в нас коштує крапля людської крові. „Медична Громада“ при варшавськйм університеті, що організувала відділ допомоги для вадужих малокровних, обрешувала, що за 1 см. кв. крові платили студентам пересічно 60 сот. В Еспанії, де зникли до крові блики і в нас, де є стільки повнокровних жеребців, кров коштує значно менше. Головно кров тих журналістів, що самі йдуть на зарплату у часі дебати над ритуальним зарплатом.

Діоген Вочка.

САМБІРЩИНА.

Концерт у честь Шевченка і вистава „Степовий гість“ у Ковчинках. На Стрітенні відбувся у Ковчинках концерт у честь Шевченка з такою програмою: промова про значіння Шевченка і продукції мішаного, мужеського й жіночого хору, які відспівали кількаквартет шось бездоганно. Після аматорський гурток відіграв драму на 5 дій „Степовий гість“. Оба ці пописи тривали понад 5 годин, від 8. до 1. вночі, але публіка була зовсім задоволена. При кінці місцевий парох о. Стефан Маклар підкреслює ідейну працю місцевих хорів та кружка аматорських і вівзав їх, щоб ідейно вели далі свою роботу.

ТОВМАЧЩИНА.

Годівельно-ветеринарний курс при господарській школі в Миловазі. Святошні закінчення годівельно-ветеринарного курсу відбулося 13. березня н. р. у присутності представників влади та українських установ: інж. Масюра, візгатора львівської кураторії, д-ра Складовського, старости з Товмача, д-ра Макуха і м-ра Купіра від „Прогресу“, інж. Голода та інж. Луцького від „С. Г.“, нач. Треча від „М. С.“ та інших. Курс організувала господарська школа в Миловазі в порозумінні і з допомогою „Маслооюзу“ та „Сільського Господаря“. Районні молочарні „М. С.“ і філія „С. Г.“ вислали 46 кандидатів із 27 повітів Галичини та Волині. Учасники — це здебільша свідомий селянський елемент; між ними кількаквартет учасників з середньою освітою. Метою курсу було вишколити зразкових господарів до господарського проводу селі і дати йому фахових асистентів до контролю молочности. На курсі викладали про годівельну худобу, управу пашних рослин, контролю молочности, контролю стаєн, контролю умови годівлі та про лікування домашніх тварин. Пова теоретичною наукою мали курсанти нагоду придбати практичне знання у вірцово-наладжаним господарстві школи та по селянських господарствах найближчих сіл під фаховим провідом своїх учителів. З місцевих іспитів видно було, що учительський збір доложив усіх зусиль, та що ученики виявлялися якнайкраще зі свого знання. Після іспитів пополудні відбувся концерт у честь Т. Шевченка власними силами абсолювентів під провідом п. Пелеха.

ЖОВКІВЩИНА.

Академія в честь Митрополита Шенницького в Жовтаних. В неділю 15. н. м. відбулася в Жовтаних прегітна академія в честь Митрополита Кир Андрея. У величавій, гарно розмалюваній мистецтвом Манастирській церкві відправна „ріднественну Службу Божу парохів“ о. Кирило Явочинський при участі соти о. Савицького, Глибко обшмавує проповідь виголосити заст декан о. Володимир Годяків парох з Колодедів Пруга частини свята збувся в читальні „Прогресу“ виступив своє виголосити ата. ексцент-ир Юра Шенік, яке зробило на присутніх найбільше враження. Далі ви читали два хори. Хор „Колодедів під управою Федя Кука відспівав узадно два піснїми і кілька пісень. Милу веселюванку зробив слушачам маленький десятичлор ученик сільської школи „Гась Петриня зовсім узадно декламація. Останню частину свята виконали мідзівий жовтанецький хор під управою Гната Широга, який веде від діт у Жовтаних постійно співає кожну Службу Богу, бере участь у чит. виставах та відзначається не лиш

гарними голосами, але також доброю організацією, звідки хистові свого диригента. Могутиною пісню „Боже великий, єдиний“ закінчили не гарні свята, що згуртувало багато найкращих жовтанецьких громад. Зібрану з добровільних дажків кошту 30 зол. переслали на Народню Літницю ім. Митр. Андрея Шенницького у Львові. Шира дика належить усім виконавцям за їхній труд.

Учасники.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

РІДНА ШКОЛА. Літературний часопис для всіх. — Львів, 15. березня 1936. Р. V, Ч. 6. Зміст: Я. Ярема: Софія Русова. — З приводу ювілею 50-ліття. — С. Русова: Роль жінки у дошкільному вихованні. — П. Кармиський: У Херсоні. — У 50-ліття Софії Русової. — Др О. Філяс: Дитячі свідки як засіб гігієнічного перевиховання молоді. — Ярослав Кузьмів: „Трохи серця — трохи неба“. — Організація дитячих садків. — Поча українського промислу. — З життя Р. Ш. — Різні вісті.

СЛУЖБОВИК. Львів, березень 1936. Р. XIV, Ч. 3.

OLEUM PETRAE
„Glimar“

До гігієни волосся

Очищена нафта, зовсім без запаху, скоро висихає.

Усуває радикально парні, змінило волосся, має всі прикмети знаменитого косметичного засобу.

Заступників шукати.

„Glimar“

Скла з обм. мілн.

Львів, ул. Баторія 26.

1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 25